

El nacionalisme del càstig

«En el rebuig contra l'acord entre PSOE i PP pel Poder Judicial hi ha més reacció contra la mateixa idea de pacte que escàndol pel mecanisme»

Que el magistrat Manuel Marchena s'hagi convertit en l'heroi de la dreta nacional espanyola diu molt de la natura del "patriotisme constitucional" que alguns proclamen. Els esdeveniments dels darrers mesos -amb la formació del govern Sánchez ungit amb el vot de Podem i de les forces sobiranistes- han mostrat el pitjor d'un nacionalisme espanyol desinhibit. Les sessions celebrades aquests dies al Congrés ho constaten: només el càstig a la "rebel·lió" catalana és vist com un reclam efectiu a les masses del bon poble espanyol. El seu és un nacionalisme punitiu.

Un partit que s'anomena liberal, com Ciutadans, presenta una moció contra els indults, abans que ni tan sols comenci el judici. Però no és només això. El seu líder, Albert Rivera, assegura que si governa, els dirigents independentistes compliran condemna (quina?) fins al darrer dia. En un país que pateix problemes de fons molt greus i que exigiria un projecte reformista radical (com la despoblació creixent que afecta gran part de l'Espanya castellana i extremenya, les enormes desigualtats salarials, la crisi de futur dels joves universitaris o el mal funcionament de la justícia), només el càstig al sobiranisme esdevé un aglutinant de la meitat, poc més o menys, del cos electoral espanyol.

El càstig als dirigents sobiranistes és la condemna a "l'altre". L'odi a la diferència. En el rebuig al pacte entre PSOE i PP per nodrir el nou Consell General del Poder Judicial hi ha més reacció contra la mateixa idea de pacte que no pas escàndol pel mecanisme. Cada vegada més, el component "religiós" del nacionalisme espanyol s'entreveu amb poc dissimul.

El suport de "separatistes i populistes" a Sánchez és condemnat com a anatema i veritable pecat original de l'executiu socialista. No es desaprofita cap ocasió per desenterrar els mites de sempre. L'últim, Gibraltar. El llenguatge bel·licós al Congrés s'obre pas a cada dia que passa i fins i tot obliga la presidenta de la cambra a intentar parar els peus als seus.

Òbviament, la situació té poc a veure amb el que es va viure la primavera de 1936. El carrer ho contempla de manera diferent i més madura. Però els discursos són similars. Les paraules provocatives busquen resposta semblant i hi ha qui cau fàcilment en la trampa o busca afegir-se al guirigall. El menyspreu a l'adversari s'ha convertit en un tret comú, especialment en els escons de la dreta de l'hemicicle. Els qui reclamen al sobiranisme eixamplar la base tenen raó, però també cal assumir les dificultats d'acceptar un marc en què les altres identitats només són admeses si renuncien a ser elles mateixes.